

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

ВЪВЕДЕНИЕ

Скъпи БЪДЕЩИ ЛИДЕРИ,

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ е инструмент, създаден за вас. Той ще:

- ви помогне да оцените своите лидерски умения;
- ви предостави възможност да подобрите и усъвършенствате лидерските си умения;
- ви запали да достигнете ново ниво в лидерството, за да проправите пътя си към социално отговорното лидерство и да се развиете като социално отговорен член на Европейското общество.

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ се състои от 5 части:

1. ВЪПРОСНИК
2. РЕЗУЛТАТИ
3. ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИТЕ
4. СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ
5. МАТЕРИАЛИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛИДЕРСКИТЕ УМЕНИЯ

За да подобрите лидерските си умения, трябва да преминете през всичките 6 стъпки на **SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ**:

1. Първо трябва да попълните отговорите си във **ВЪПРОСНИК за самооценка (Част 1)**, за да оцените настоящите си умения в областта на лидерството.
2. След това трябва да попълните точките си в **Част 2. РЕЗУЛТАТИ** и да изчислите резултата си.
3. След като сте попълнили резултатите си в **Част 2. РЕЗУЛТАТИ**, проверете къде се позиционирате в **Част 3. ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИТЕ** и вижте предложенията, какво да направите след това. На този етап се идентифицират и обясняват различни нива на лидерски умения, както и връзката им с реални житейски ситуации и начините, по които трябва да се държи социално отговорният лидер. Всяко ниво е маркирано в различен цвят.
4. Изчислете резултата си за всяка компетенция според точките от таблица РЕЗУЛТАТИ и ги попълнете съответно в **Част 4. СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ**. Така ще видите кои ваши компетенции имат нужда от усъвършенстване. Тази част препраща към материали за развитие и усъвършенстване на всяка от компетенциите в **Част 5. МАТЕРИАЛИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛИДЕРСКИТЕ УМЕНИЯ**.
5. Отворете **Част 5. МАТЕРИАЛИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛИДЕРСКИТЕ УМЕНИЯ**. В нея има информация и препратки (линкове), подходящи, както за оценка на настоящите ви умения, така и за по-нататъшното им развитие.
6. След като се упражните с МАТЕРИАЛИТЕ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛИДЕРСКИТЕ УМЕНИЯ, върнете се отново към Част 1. ВЪПРОСНИК и оценете напредъка си в лидерските качества.

Моля, запомнете - това е само инструмент за самооценка и самоусъвършенстване!

Бъдете възможно най-искрени и това ще ви помогне да станете по-добри бъдещи лидери!

Обяснение:

В рамките на **проекта FETLED - Гъвкави средства за обучение за развитие на лидерски умения**, множество материали, свързани с лидерските умения, бяха прегледани, приложени и тествани в практическия контекст на мрежата от учебни предприятия и беше създаден SkillBox Лидерски Умения.

Направени бяха проучвания за това кои ключови лидерски умения могат да бъдат развити в учебните предприятия с акцент върху социално отговорното бизнес поведение.

Учебното предприятие (УП) е компания, управлявана от обучаващите се, която оперира като истински бизнес. В него се имитират бизнес процедурите, продуктите и услугите на истинско предприятие. Учебното предприятие наподобява истинска компания по своята форма, организация и функция.

Повече информация за концепцията „учебно предприятие“ можете да намерите на:

<https://www.penworldwide.org/about-us/concept/>
www.buct.org

Цел на проекта:

Създаване на учебни средства и набор от ресурси за развитие и тестване на лидерски умения за обучавани в учебно-тренировъчни фирми.

Координатор на проекта: LİBA, Литва (Неправителствена организация)

Партньори:

EUROPEN-PENInternational, Германия (Координационен център на Световната организация на учебните предприятия)

INFORM, Испания (Централа на учебните предприятия)

Център за учебно-тренировъчни фирми, Министерство на образованието и науката, България

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

ВЪПРОСНИК

Моля, избери едно твърдение, което най-добре отразява твоето поведение във всяка ситуация. След като попълниш Въпросника, изчисли резултатите си, като използваш таблици: РЕЗУЛТАТИ и СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ.

1-ва СИТУАЦИЯ. Имаш среща с екипа си и много от колегите са недоволни от промяна в разпределението на ролите. Те искат да останат на предишната си позиция или да работят в напълно различни отдели въз основа на собствените си предпочитания.

Твърдения	Твоят избор
1.1. Изслушваш всички доводи и се опитваш да намериш приемливо решение, като обясняваш защо опитът във всички отдели е от съществено значение.	
1.2. Казваш, че те трябва просто да следват решението, без да им обясняваш защо.	
1.3. Говориш с всеки индивидуално, за да разбереш от какво са породени техните чувства.	

2-ра СИТУАЦИЯ Има екипен проект, но си забравил/а да свършиш част от работата си и това влияе негативно върху резултата и върху външните бизнес партньори.

Твърдения	Твоят избор
2.1. Не вярваш, че това е било само твоя грешка и решаваш да не се занимаваш с проблема.	
2.2. Говориш с екипа и с външните партньори и поемаш отговорността за грешката и заедно търсите общи решения.	
2.3. Приемаш, че има ползи от допускането на грешки и ученето от тях.	

3-та СИТУАЦИЯ Предстои ти презентация, но се страхуваш, че не си готов за предизвикателството и ще се провалиш. Страхът е от голямата аудитория.

Твърдения	Твоят избор
3.1. Решаваш дори да не се опитваш, за да не се тревожиш излишно.	
3.2. Търсиш подкрепа от другите, като опитваш с няколко по-малки презентации пред тях и за да свикнеш да си извън зоната си на комфорт.	
3.3. Използваш положително тази ситуация като вид предизвикателство и приемаш грешките като възможност за учене.	

4-та СИТУАЦИЯ Предстои да се изпълнява дългосрочна задача и екипът е много немотивиран, тъй като това изисква много административна работа и те не разбират защо е необходимо да се прави всичко това.

Твърдения	Твоят избор
4.1. Разбиваш целта на лесно разбираеми и постижими цели.	
4.2. Опитваш да мотивираш екипа като обясняваш цялостната картина и влиянието ѝ върху целия проект.	
4.3. Трябва да постигнеш тази цел само защото чувстваш, че трябва.	

5-та СИТУАЦИЯ. Разнородна група колеги обсъждат новото лого. Някои хора имат съвсем различно мнение от твоето. Опитваш се да им обясниш предимствата на твоята идея. Някои започват да твърдят, че другите идеи са глупави.

Твърдения	Твоят избор
5.1. Считааш, че всеки човек трябва да има възможност да обясни защо идеята му е ценна.	
5.2. Реагираш много емоционално и показваш защо идеята на някой друг не е добра.	
5.3. Решаваш, че трябва да се обграждаш само с хора, които имат същото мнение.	

6-та СИТУАЦИЯ. Сътрудничеството в екип, състоящ се от хора с различни интереси, които започват работа по съвместен проект, е твърде слабо, защото тези хора не са взели сами решение да работят по този проект. За да постигнете резултати, трябва да ангажираш всички.

Твърдения	Твоят избор
6.1. Организиращ тиймбилдинг, за да обединиш екипа.	
6.2. Събираш идеи от всички членове на екипа: как да подобрите сътрудничеството и заедно правите план за подобрение.	
6.3. Организиращ среща на неформалните лидери, влияещи на екипа, за да дискутирате как да се подобри екипния дух.	

7-та СИТУАЦИЯ. Екипът е на път да участва в голям проект. Твоя отговорност е всеки да разбере своите задачи и да ги изпълнява своевременно, за да постигне планираните резултати. Как ще съобщиш плана за разпределяне на конкретните задачи?

Твърдения	Твоят избор
7.1. Всеки ще трябва да избере какво иска да прави, за да бъде интересно за него / нея.	

7.2. Разпределяш задачите според собствения си възглед и представяш разпределението на екипа.	
7.3. Разговаряш поотделно с всеки член на групата и му/и възлагаш задачата, която той или тя чувства най-удачна и приемлива за изпълнение.	

8-та СИТУАЦИЯ. Обичаш работата си и харесваш целта на проекта, доволен си от задачите, които са ти поставени. Очакваш същото от екипа си, но не виждаш същия ентузиазъм и представянето не е на необходимото ниво.

Твърдения	Твоят избор
8.1. Организиращ индивидуални срещи с всички в екипа, за да разбереш какво ги мотивира и да договориш подходящи задачи.	
8.2. Събираш целия екип и им казваш какво изпитваш, когато работиш по този проект.	
8.3. На среща на екипа правиш сесия за мозъчна атака, по време на която всеки може да сподели какво го мотивира и как очаква да постигне това.	

9-та СИТУАЦИЯ. Един от твоите колеги е направил грешки, които са повлияли на работата на целия екип и той/тя е много обезкуражен. Познаваш предишната работа на колегата и знаеш, че той/тя може да се справи по-добре.

Твърдения	Твоят избор
9.1. Предлагаш му/и в следващия проект да поеме задачи, в които той/тя се чувства по-сигурен/а.	
9.2. Коментираш грешките и силните страни и го/я насърчаваш, за да не се отчайва.	
9.3. Разговаряш с него/нея за това, какво може да се подобри и помагаш в тази посока.	

10-та СИТУАЦИЯ. Твоят колега е допринесъл значително за изпълнението на трудна и сложна задача, като е работил самостоятелно.

Твърдения	Твоят избор
10.1 Разговаряш с него/нея в индивидуална среща и изразяваш своята благодарност.	
10.2. Събираш колегите, които изпълняват проекта заедно с него/нея и го/я хвалиш пред членовете на екипа.	
10.3. Изпращаш имейл до целия екип, в който споделяш своето признание и оценка за свършената работа от твоя колега.	

11-та СИТУАЦИЯ. *Участваш в групов проект. Някои задачи в него са непознати за теб, а за останалите са много добре познати, тъй като вече са ги изпълнявали за други проекти.*

Твърдения	Твоят избор
11.1 Поемаш отговорност само за добре познатите задачи, които трябва да вършиш.	
11.2. Задаваш въпроси за непознатите задачи и в зависимост от собственото си разбиране за нивото на трудност, приемаш и останалите самостоятелно.	
11.3 Поемаш отговорност за непознати и трудни нови задачи и докато се занимаваш с тях винаги задаваш въпроси, четеш допълнителни материали/ресурси, като не се боиш да опиташ неизвестното, за да изпълниш задачите за груповия проект.	

12-та СИТУАЦИЯ. *Мениджърът представя маркетингова проблематика и дава на групата задача да подготви фирмена реклама с креативни предложения за решаване на този проблем.*

Твърдения	Твоят избор
12.1. Разглеждаш примери на създадени преди това реклами, вземаш една като шаблон и добавяш някои малки промени.	
12.2. Представяш новата идея на групата, без да участваш в по-нататъшния процес на осъществяването ѝ.	
12.3. Мислиш за нещо съвсем ново/оригинално, като експериментираш всякакви идеи в процеса на създаване на рекламата заедно с групата.	

13-та СИТУАЦИЯ. *Ръководителят на екипа обяснява, че целта на компанията се променя и моли групата да поеме нова задача.*

Твърдения	Твоят избор
13.1. Казваш „Това е допълнителна задача (означава извън моята длъжностна характеристика), защо трябва да я изпълнявам?“ След това предлагаш да вземете нови служители, които да свършат новата задача.	
13.2 След дълги дискусии се съгласяваш да промениш собствения си подход към задачата въз основа на предпочитанията на ръководителя и новите изисквания.	
13.3 Виждаш възможност за собственото си израстване, така че се съгласяваш с ентузиазъм да отговаряш за новата задача въз основа на предпочитанията на ръководителя и изискванията на ситуацията.	

14-та СИТУАЦИЯ. Има екипен проект и смяташ, че имаш една от най-добрите идеи как да работите по най-ефективния начин.

Твърдения	Твоят избор
14.1 Работиш по начина, по който са предложили другите, оставяйки мнението си за себе си.	
14.2. Предлагаш нови и по-ефективни начини на работа, но групата не е съгласна да работи по този начин, така че спиращ да предлагаш каквото и да било.	
14.3. Редовно предлагаш нови и по-ефективни начини на работа.	

15-та СИТУАЦИЯ. Колегата ти се изправя пред трудна и сложна задача. Не знаеш как да решиш тази задача, но смяташ, че би могъл да го насърчиш, за да се справи.

Твърдения	Твоят избор
15.1 Не правиш нищо, защото смяташ, че това е неговата/нейната задача.	
15.2. Предлагаш мнението си как би могла да бъде решена задачата и се опитваш да му/й помогнеш.	
15.3. Насърчаваш го/я, като даваш различни идеи как може да бъде решена задачата и си готов да помагаш при всяка стъпка по пътя.	

16-та СИТУАЦИЯ. Имаш среща с екипа си, но част от тях не са съгласни с твои предишни решения и гледни точки. Започва дискусия.

Твърдения	Твоят избор
16.1. Не заставаш в отбранителна позиция, когато те критикуват, а се опитваш да ги накараш да разберат твоите решения.	
16.2. Не ти харесва ситуацията и обясняваш защо си взел решенията.	
16.3. Не харесваш хора, които открито поставят под въпрос твоите решения. Напомняш за това винаги, когато имаш възможност	

17-та СИТУАЦИЯ. Трябва да се справиш със служител, който е недоволен от теб.

Твърдения	Твоят избор
17.1. Позволяваш му да изразява чувствата си и да изтъква доводи и се опитваш да постигнете консенсус.	
17.2. Позволяваш му да изразява чувства и да изтъква доводи, но обясняваш много ясно, че има някои проблеми, по които не може да се постигне съгласие.	
17.3. Ако служителят не ти каже нищо, не повдигаш въпроса.	

18-та СИТУАЦИЯ. Получаваш рекламация от важен клиент, която засяга отдела за продажби.

Твърдения	Твоят избор
18.1. Извиняваш се и му казваш, че ще разбереш какво се е случило и ще върнеш отговор.	
18.2. Извиняваш се и обясняваш, че имате технически проблеми със софтуера на вашата компания (което не е вярно, това е извинение).	
18.3. Извиняваш се и обясняваш, че имаш много проблеми с поведението на служителите си през последните месеци и ще говориш с тях.	

19-та СИТУАЦИЯ. Смяташ, че има задачи, които могат да бъдат изпълнени по-добре в някои от отделите.

Твърдения	Твоят избор
19.1. Свикваш среща със съответните служители и започваш дискусия за подобряване на изпълнението.	
19.2. Споменаваш проблема на кафе и очакваш хората, които участват, да поемат инициативата.	
19.3. Организиращ среща и казваш на съответните служители какво да подобрят и как да го направят.	

20-та СИТУАЦИЯ. Качеството на работата на даден служител много бързо се понижава.

Твърдения	Твоят избор
20.1. Преди да бъдеш предупреден от други служители, разговаряш със служителя, за да разбереш защо се случва това.	
20.2. Предупреден си от други служители, така че трябва да се намесиш и да попиташ защо се случва това.	
20.3. Не се впускаш в никакви разисквания, докато не получиш оплаквания от други служители и клиенти.	

Благодарим!

Сега пренеси точките си в таблици РЕЗУЛТАТИ и СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ – Част 2 и Част 4.

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

РЕЗУЛТАТИ

Пренеси точките от отговорите си от ВЪПРОСНИКА и пресметни резултатите си

Ситуация No	Твърдение	Точки	Твоите точки	Ситуация No	Твърдение	Точки	Твоите точки
1	1.1.	3		11	11.1.	1	
	1.2.	1			11.2.	2	
	1.3.	2			11.3.	3	
2	2.1.	1		12	12.1.	1	
	2.2.	3			12.2.	2	
	2.3.	2			12.3.	3	
3	3.1.	1		13	13.1.	1	
	3.2.	3			13.2.	2	
	3.3.	2			13.3.	3	
4	4.1.	3		14	14.1.	1	
	4.2.	2			14.2.	2	
	4.3.	1			14.3.	3	
5	5.1.	3		15	15.1.	1	
	5.2.	1			15.2.	2	
	5.3.	2			15.3.	3	
Твоят общ брой точки за СЕБЕПОЗНАНИЕ				Твоят общ брой точки за ИНОВАТИВНОСТ			
Ситуация No	Твърдение	Точки	Твоите точки	Ситуация No	Твърдение	Точки	Твоите точки
6	6.1.	2		16	16.1.	3	
	6.2.	3			16.2.	2	
	6.3.	1			16.3.	1	
7	7.1.	1		17	17.1.	3	
	7.2.	2			17.2.	2	
	7.3.	3			17.3.	1	
8	8.1.	2		18	18.1.	3	
	8.2.	1			18.2.	2	
	8.3.	3			18.3.	1	
9	9.1.	2		19	19.1.	3	
	9.2.	1			19.2.	1	
	9.3.	3			19.3.	2	
10	10.1.	3		20	20.1.	3	
	10.2.	2			20.2.	2	
	10.3.	1			20.3.	1	
Твоят общ брой точки за ВЛИЯНИЕ				Твоят общ брой точки за ПОЧТЕНОСТ			
Общ брой точки за ключови компетенции за ЛИДЕРСТВО							

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

След като си попълнил своите точки в таблица РЕЗУЛТАТИ, провери кое е твоето ниво и какви са предложенията за усъвършенстване. В тази стъпка са определени и обяснени различни нива на компетенциите, в много близко съответствие с реалните житейски ситуации и очакваното поведение на социално отговорния лидер. Различните нива на лидерски компетенции са маркирани в различни цветове.

Твоят резултат	Твоето ниво	Къде си ти...		Какво да направиш по-нататък
20-27	Начално	Добре дошъл! Открий своите лидерски умения!	Заповядай в Света на лидерството! Следвай всички насоки, за да станеш социално отговорен лидер! Тръгваш на пътешествие, което ще те заведе до позицията на невероятния лидер...	Запознай се с материалите за усъвършенстване на лидерските умения и прегледай секциите Открий в ЖЪЛТО
28-35	Обучение	Добро начало! Предизвикай себе си!	Искаш ли да знаеш малко повече за лидерските умения? Опитай и не се страхувай да правиш грешки по пътя. Те са най-добрият начин за учене и развитие ...	
36-43	Израстване	Браво! Продължавай напред!	Ти си на правия път да станеш лидер! Има още какво да откриеш и да приемеш следващото предизвикателство...	Запознай се с материалите за усъвършенстване на лидерските умения и прегледай секциите Изследвай в ЗЕЛЕНО
44-51	Постижения	Добър напредък! Подготви се за следващото ниво!	Усвоил си най-важните стъпки и си доста напред в това пътуване, за да станеш успешен, отговорен лидер! Продължавай в правилната посока ...	
52-56	Напреднали	Чудесна работа! Почти си стигнал!	Почти го постигна! Измина дълъг път и доказа, че имаш каквото е необходимо. Още малко и си професионалист!	Запознай се с материалите за усъвършенстване на лидерските умения и прегледай секциите Експериментарай в СИНЬО
57-60	Изключително	Отлично! Имаш, всичко, което ти трябва!	Фантастично, ти си в състояние напълно да се ориентираш във водите на лидерството. Сега е време да вземеш други хора на борда и да споделиш опита си. И не забравяй, че в Света на лидерството винаги има какво да откриеш!	

А сега, попълни резултатите си за различните компетенции в СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ.

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

СКАЛА НА РЕЗУЛТАТИТЕ СПОРЕД ЛИДЕРСКИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ

Тук, в графа „Твоят резултат“ нанеси своя резултат от Част 2. РЕЗУЛТАТИ. Вече си разбрал/а кои свои компетенции е добре да развиваш. Тази таблица те препраща към страницата в Част 5. МАТЕРИАЛИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ за всяка конкретна компетенция.

Ситуация №	КОМПЕТЕНЦИЯ	КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ, СВЪРЗАНА СЪС СОЦИАЛНАТА ОТГОВОРНОСТ	ТВОЯТ резултат	СТРАНИЦА В МАТЕРИАЛИТЕ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ
1	Емпатия	СЕБЕПОЗНАНИЕ		3
2	Самоосъзнаване			4
3	Увереност			6
4	Лична мотивация			7
5	Непредубеденост			8
6	Ангажираност	ВЛИЯНИЕ		9
7	Визия			10
8	Делегиране			11
9	Комуникативност			12
10	Позитивизъм			13
11	Любознателност	ИНОВАТИВНОСТ		15
12	Творчество			16
13	Инициативност			17
14	Гъвкавост			18
15	Вдъхновение			19
16	Обективност	ПОЧТЕНОСТ		21
17	Честно отношение			22
18	Откровеност			23
19	Отговорност			24
20	Добронамереност			25

SkillBox ЛИДЕРСКИ УМЕНИЯ

МАТЕРИАЛИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛИДЕРСКИТЕ УМЕНИЯ

В тази част ще получиш информация и линкове към материали, които ще ти помогнат да подобриш своите умения на социално отговорен лидер, както и да развиеш нови. Тук са обяснени четирите основни лидерски компетенции и други, свързани с тях. Информацията е разделена на три нива, всяко обяснено в детайли и в различен цвят.

Съдържание

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: СЕБЕПОЗНАНИЕ	3
Емпатия.....	3
Самоосъзнаване	4
Увереност	6
Лична мотивация	7
Непредубеденост	8
КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: ВЛИЯНИЕ	9
Ангажираност.....	9
Визия.....	10
Делегиране.....	11
Комуникативност.....	12
Позитивизъм	13

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: ИНОВАТИВНОСТ	15
Любознателност	15
Творчество	16
Инициативност	17
Гъвкавост	18
Вдъхновение	19
КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: ПОЧТЕНОСТ	21
Обективност	21
Честно отношение	22
Откровеност	23
Отговорност	24
Добронамереност	25

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: СЕБЕПОЗНАНИЕ

Себепознанието е едно от важните лидерски качества и важна част от набора от социални умения, тъй като помага да опознаем себе си и да разберем другите в екипа, както и да съпреживяваме техните емоции, мисли и чувства. Важни аспекти от себепознанието са разпознаването индивидуалните силни страни, възможности и ограничения. Освен това, когато се обучаваме в симулирана учебна среда, имаме възможност да се учим от грешките си и да надграждаме въз основа на преживени предизвикателства. Правенето на грешки е неразделна част от целия процес на развитие. Самоосъзнаването и личната мотивацията са необходими за вдъхновяване, разбиране и мотивиране на другите, което е необходимо, за да ръководиш екип.

КОМПЕТЕНЦИИ

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Емпатия	Способността да се разглеждат ситуации от различни гледни точки; да могат да се споделят и разбират чувствата на другите.	1.Откривай	Знаеш какво е емпатия и разбираш предимствата да я проявяваш.	Знае какво е емпатия и разбира как тя може да помогне на лидерските позиции в учебното предприятие (УП). Знае, че има различни нива на емпатия за различните хора въз основа на техния опит, образование, история и контакти.
		2. Изследвай	Идентифицираш и използваш различни нива на емпатия.	Може да идентифицира различни нива на емпатия – познавателна (знае как се чувства другият) и емоционална (чувства, това което чувства другият). Може да я демонстрира при срещи и общуване. Различава примери за емпатия и може да ги прилага в ролеви игри, основани на реални ситуации.
		3.Експериментирай	Умееш да показваш емпатия към друг човек и да реагираш според променящата се ситуация.	Може да се справя със задачи и да различава различни роли и функции. Разбира чувствата на хората, което подобрява общуването и възможността да бъдат делегирани различни задачи в екипа. Това води и до по-добро разбиране по отношение на клиентите. Това също може да направи екипа по-силен и да доведе до интелигентни и бързи решения. Инструменти: задаване на въпроси, предоставяне на пространство, време и внимание на другите.

5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ЕМПАТИЯ

5 Причини, които ни карат да приемаме емпатията за най-важното лидерско умение

<https://www.fastcompany.com/90272895/5-reasons-empathy-is-the-most-important-leadership-skill>

Научете се да бъдете съпричастни само в 5 стъпки

<https://www.psychologytoday.com/intl/blog/mindful-anger/201809/learn-empathy-in-just-5-steps>

Преосмисляне на емпатията

https://www.youtube.com/watch?v=e4aHb_GTRVo

Най-добрият начин да изградим емпатия като лидер

<https://www.inc.com/video/minda-zetlin/the-best-way-to-build-empathy-as-a-leader.html>

Емпатия на работното място

<https://www.mindtools.com/pages/article/EmpathyatWork.htm>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Самоосъзнаване	Способността да се вглеждаме в себе си по критичен начин и да осъзнаваме своите силни и слаби страни.	1.Откривай	Познаваш примери за самоосъзнаване и разбираш какво значение имат.	Дефинира самоосъзнаването като компетенция и знае как да я прилага. Може да възприема всеки като индивидуалност и като част от екип на учебното предприятие. Може да дава примери за добри и лоши лидерски характеристики.
		2. Изследвай	Идентифицираш някои от своите силни страни и ограничения.	Може да идентифицира собствените силни и слаби страни и разбира, че авторитарното (само с един силен глас) лидерство не е ефективно в съвременния бизнес. Разбира какво насърчава личния растеж и води до по-добра работа в екип. Разбира как различни стъпки допринасят за цялостния резултат.

		3.Експериментирай	Можеш да реагираш въз основа на себепознанието и можеш да поставяш ефективно задачи на другите.	Учи се от грешките и може да поема отговорност за тях. Контролира емоциите си и разбира как действията му се отразяват на другите, включително при бизнес отношения. Осъзнава, че трябва да създава модел на поведение. Умее да използва своите качества като средство за израстването на бизнеса (учебното предприятие).
<p>5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА САМООСЪЗНАВАНЕ</p> <p>Дейности и упражнения за самоосъзнаване https://scottieffrey.com/self-awareness-activities-exercises/</p> <p>Дейности за самоосъзнаване https://www.businessballs.com/self-awareness/</p> <p>Как да постигнете по-добро самоосъзнаване с едно действие https://www.youtube.com/watch?v=tGdsOXZpyWE</p> <p>Как да опознаем по-добре себе си https://www.youtube.com/watch?v=R3kkqOzjrM4</p> <p>Колко добре познаваш себе си? https://www.proprofs.com/quiz-school/story.php?title=how-selfaware-are-you</p>				

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Увереност	Доверие в собствените способности и преценка.	1. Откривай	Осъзнаваш значението на увереността за постигане на стабилност.	Разбиране какво означава увереност и разграничаването ѝ от арогантността. Разбира, че увереността е важна характеристика за стабилността и доверието в един екип.
		2. Изследвай	Определяш начините, по които увереността може да бъде подобрена.	Намира начини, по които човек може да повиши увереността си чрез вяра в себе си; работи върху самочувствието си, като разбира необходимостта същевременно да бъде и скромен.
		3. Експериментирай	В състояние си да осигуриш скромно, но уверено и стабилно ръководство.	Има авторитет, но е и скромен при изпълнение на отговорностите си. Сигурен е в своите компетенции и умения; може да дава свобода и да споделя решения с екипа. Увереността е необходима, за да се печели доверие.

5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА УВЕРЕНОСТ

Умението да си уверен

<https://www.youtube.com/watch?v=w-HYZv6HzAs>

Да изградиш увереност

<https://www.mindtools.com/selfconf.html>

Как да бъдеш най-уверения човек

<https://personalexcellence.co/blog/self-confidence/>

Изненадващата тайна да говориш с увереност

<https://www.youtube.com/watch?v=a2MR5XbJtXU>

Какво е увереност в себе си и как да я повишим

<https://positivepsychology.com/self-confidence/>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Лична мотивация	Вътрешният заряд за постигане на отлични резултати и поддържане на стабилност, без да бъдеш надзираван.	1. Откривай	Знаеш какво е вътрешна мотивация.	Разбира какво означава лична мотивация и защо е необходима за лидерството. Личната мотивация е свързана с други меки умения и е необходима за цялостно изпълнение на задачи.
		2. Изследвай	Идентифицираш частите на личната мотивация и нейната уникалност.	Разбира елементите на личната мотивация като отдаденост, инициатива. Осъзнава, че фокусът е върху целите и поддържа положителна перспектива на всички различни етапи и на различни позиции в екипа. Разбира, че промените в мотивацията зависят от отделните хора.
		3. Експериментирай	Съумяваш да я използваш в ситуации, които работят за теб и можеш да я споделяш.	Предприема стъпки за създаване на мотивация за изпълнение на ключови задачи, вижда по-голямата картина и може да предава вълнението и мотивацията на другите - важно умение за лидерството. Активен и отдаден е и вижда в перспектива ефективните начини за развитие на бизнеса на учебното предприятие.

5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ

Лична мотивация

<https://www.skillsyouneed.com/ps/self-motivation.html>

100 начина да мотивираш себе си

<https://positivepsychology.com/self-motivation/>

Психологията на личната мотивация

<https://www.youtube.com/watch?v=7sxpKhIbr0E>

Мотивираща реч на Уил Смит за самодисциплината

https://www.youtube.com/watch?v=ft_DXwgUXB0

4 прости съвета за това как да останем мотивирани

<https://www.youtube.com/watch?v=KnxUdD17iR0>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Непредубеденост	Способността добронамерено да се приемат нови идеи и различни гледни точки.	1. Откривай	Осъзнаваш предизвикателството да бъдеш непредубеден.	Споделя открито възгледите си, с което предразполага към разкриване на различни гледни точки и мнения. Разбира какво означава да се налагаш (да търсиш потвърждение, съгласие по отношение на идеите си) и се опитва да го избягва, особено при групови срещи, дискусии, в екипи и при мозъчна атака.
		2. Изследвай	Идентифицираш и се справяш с предизвикателствата и насърчаваш различни гледни точки.	Разбира различни гледни точки и съзнава, че различните мнения помагат за растеж, развитие и промяна, и това може да доведе до отлични творчески резултати. Опитва се да елиминира предразсъдъците и да насърчава ценности като уважение, приемане и открит диалог.
		3. Експериментирай	Умееш да бъдеш обективен и да общуваш с всички партньори.	Може да създаде безопасна среда за всички да споделят различни идеи, подходи и мнения. Приема всички гледни точки като равни, ценни и важни идеи. Включва всички от екипа в диалог. Инструменти: дискусии, идеи за мозъчна атака, работа в екип, решаване на казуси.
<p>5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА НЕПРЕДУБЕДНОСТ</p> <p>4 начина да обучите мозъка си, за да бъдете по-непредубедени https://www.fastcompany.com/40494077/4-ways-to-train-your-brain-to-be-more-open-minded</p> <p>Непредубеденост при лидерите https://www.sigmaassessmentsystems.com/open-mindedness/</p> <p>7 ползи от това да си непредубеден https://www.positivelypresent.com/2010/09/7-benefits-of-being-openminded.html</p> <p>Непредубеденост - https://www.youtube.com/watch?v=T69TOuqaqXI</p> <p>Бъдете радикално непредубедени - https://www.youtube.com/watch?v=J2Qrm9UB7qY</p>				

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: **ВЛИЯНИЕ**

Способността да влияем положително върху другите, да ги убедим да подкрепят идеи, предложения и решения; да накараме другите да се стремят към развитие в учебното предприятие.

Способността да оказваме влияние върху характера, развитието или поведението на някого или на нещо, или върху самия резултат. Силата да формираме политика или да проявяваме добро отношение от другите, особено чрез своята позиция, контакти или възможности. Начинът, по който човек може да ангажира и да вдъхновява хората за осъществяване на обща визия и цели със страст и положително отношение.

КОМПЕТЕНЦИИ

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Ангажираност	Развиване и насърчаване на ефективни взаимоотношения, изграждане на подкрепа чрез влияние и договаряне, комуникация и поощряване на откритост и яснота, насърчаване на ентузиазма за постигане на общата цел.	1.Откривай	Знаеш какви са общите цели на екипа, как да действаш и какво поведение да имаш в екипа.	Разбира колко е важно да се мобилизират хора, организации и партньори за разработване на цели, изпълнение на планове и постигане на резултати.
		2. Изследвай	Идентифицираш най-ефективните начини за изпълнение на общи цели и си в състояние да ги обсъждаш в рамките на екипа.	Полага основата за успех чрез изграждане на коалиции с ключови заинтересовани страни и изгражда стимули чрез ясна и последователна комуникация.
		3.Експериментирай	Успяваш да изпълниш всички или повечето от планираните дейности за постигане на добри резултати.	Използва умения за преговори и притежава адаптивност при разпознаване и решаване на общи проблеми, Изгражда сътрудничество и предприема действия за постигане на добри резултати.

5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА АНГАЖИРАНост

Лидерство и ангажираност на служителите: 5 стратегии за ангажиране на служителите през 2018 г.

<https://www.flashpointleadership.com/blog/leadership-and-employee-engagement>

5-те поведения на лидерството, от които се нуждаете, за да засилите ангажираността на служителите

<https://www.entrepreneur.com/article/247099>

Ангажираност на служителите през обектива на лидерството

<https://www.insights.com/resources/employee-engagement-through-the-lens-of-leadership/>

5 неща, които големите лидери правят, за да вдъхновят високо ниво на ангажираност

<https://www.tnt.com/5-things-great-leaders-do-to-inspire-great-engagement/>

Ангажиментът започва с вашите лидери - създайте култура на висока енергия и ангажираност чрез четирите нива на лидерство

<https://www.wilsonlearning.com/wlw/articles/l/engagement-leaders>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Визия	Способността да се мисли или планира бъдещето с въображение или мъдрост. Способността да вдъхновяваш и мотивираш за постигане на обща цел.	1.Откривай	Знаеш колко е важно да има ясна визия и имаш желание да я споделяш.	Разбира, че е важно не само да си ентусиазиран, но и да споделиш визия и цел, и да насърчиш останалите да се включат.
		2. Изследвай	Идентифицираш начините, по които конкурентното предимство може да бъде споделено с обществото.	Вижда, че преследването на дадени цели ще доведе до по-добри резултати, ако изгради кръг от хора, които мислят по подобен начин.
		3.Експериментирай	Умееш да прилагаш и проследяваш реализацията на стратегически концепции и задачи за постигане на оптимални резултати.	Формулира цели и приоритети, изпълнява и наблюдава изпълнението на плановете в съответствие с дългосрочната стратегия на организацията.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ВИЗИЯ

Визия за лидерство - не можете да бъдете истински лидер, който хората искат да следват, без визия

<https://www.thebalancecareers.com/leadership-vision-1918616>

5 причини, заради които визията е важна в лидерството

<https://takeitpersonally.com/2013/10/14/5-reasons-why-vision-is-important-in-leadership/>

Нямате визия за лидерство? Ето къде да я намерите

<https://www.forbes.com/sites/work-in-progress/2018/10/25/dont-have-a-leadership-vision-heres-where-to-find-it/#68b9687ea0a8>

Защо лидерите трябва да имат визия

<https://www.reliableplant.com/Read/29109/leaders-have-vision>

Трите тайни за успеха на визията на лидерството

<https://crestcomleadership.com/2017/04/25/the-3-secrets-to-leadership-vision-success/>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Делегиране	Оценява и възнаграждава постиженията и усилията; насърчава други хора да си поставят високи цели; включва другите при вземане на решения, които ги засягат.	1.Откривай	Познаваш вътрешните отношения и силните страни на екипа.	Знае какво е важно за всеки член на екипа. Подкрепя и развива хората.
		2. Изследвай	Идентифицираш ролите на членовете на екипа и можеш да делегираш задачи.	Делегира отговорност, изяснява очакванията, дава автономия на персонала във важни области от тяхната работа.
		3.Експериментирай	Умееш да разпознаваш и възнаграждаваш резултатите и постиженията на членове на екипа.	Не забравя да приветства и награждава успеха, добре свършената работа и професионализма. Подкрепя иновации и идеи.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ДЕЛЕГИРАНЕ

Концепцията за делегиране в лидерството

<https://smallbusiness.chron.com/concept-empowerment-leadership-15371.html>

9 начина, по които главните изпълнителни директори могат да станат главни служители с делегирани права

<https://www.inc.com/lolly-daskal/9-ways-ceos-can-become-chief-empowerment-officers.html>

4 метода в лидерството за гласуване на правомощия на служителите и изграждане на силни екипи

<https://www.entrepreneur.com/article/311610>

Лидерите могат да развият истинското овластяване на служителите

<https://www.forbes.com/sites/strategyand/2019/02/19/leaders-can-cultivate-true-employee-empowerment/#5a92c9b93ab1>

Кога делегирането на права на служителите работи и кога не

<https://hbr.org/2018/03/when-empowering-employees-works-and-when-it-doesnt>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Комункативност	Способността да представиш мисли, идеи и информация ясно, точно, логично и съдържателно; да взаимодействаш с другите в съответствие с определен социален и	1. Откривай	Познаваш основните принципи на представяне на информация, новини и идеи.	Осъзнава, че един от факторите на успеха е предаването и обменът на информация, новини и идеи.
		2. Изследвай	Идентифицираш най-успешните / ефективни начини за предаване на идеи на определена публика.	Успява да предаде идеи и да предизвика разбиране у другите. Пренася или предава (емоция или чувство) по невербален начин.
		3. Експериментирай	Можеш на представяш информация,	Може да предоставя информацията по увлекателен начин, който може да убеди хората да приемат идеите и

	ситуационен контекст.		концепции и идеи по най-ефективния начин в различен контекст.	предложенията. Старае се да познава аудиторията си, да говори на нейния език и да предизвиква емоциите и.
<p>5 ЛИНКА ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА КОМУНИКАТИВНОСТ</p> <p>Умения за комуникация. Станете умел бизнес комуникатор https://www.mindtools.com/pages/main/communication_skills.htm</p> <p>Говорете като Лидер: 7 ефективни умения за комуникация https://www.inc.com/young-entrepreneur-council/7-communication-secrets-of-great-leaders.html</p> <p>Ефективна комуникация: Ключ към успеха на лидерството https://aimsinternational.com/2018/11/effective-communication-key-to-leadership-success/</p> <p>Ефективна комуникация в лидерството https://www.thesilverlining.com/resources/blog/effective-communication-in-leadership</p> <p>Комуникативността: Най-важният ключ към успеха на лидерството https://www.reliableplant.com/Read/12675/communication-most-important-key-to-leadership-success</p>				

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Позитивизъм	Положителният светоглед като емоционално интелигентна лидерска компетенция е способността да виждаме	1. Откривай	Осъзнаваш необходимостта от положително отношение към хората, ситуацията и събитията.	Вижда и намира положителната страна в хора, ситуации или събития.
		2. Изследвай	Виждаш положителното в	Не забравя, че подсъзнателния позитивизъм е силна страна в човешките действия. Използва по подходящ

	<p>положителната страна на хората, ситуацияите и събитията, дори тези, които на повърхността изглеждат не толкова положителни. Положителната гледна точка помага на лидерите да поддържат фокуса, въпреки предизвикателствата, които неизбежно съпътстват растежа и промяната.</p>	<p>3.Експериментирай</p>	<p>различна или трудна ситуация. Можеш да се фокусираш върху и да представяш положителни аспекти в различен контекст.</p>	<p>начин позитивната гледна точка в различни (трудни) ситуации. Не забравя, че позитивизмът е способността да виждаш възможностите, да се движиш напред, дори и в най-трудните ситуации. Опитва се да навлезе дълбоко в своите емоции в различни ситуации и се учи да ги управлява по най-добрия начин.</p>
<p>5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ПОЗИТИВИЗЪМ</p> <p>Развитие на положителни лидерски умения https://sites.allegheeny.edu/studentinvolvement/developing-positive-leadership-skills/</p> <p>5 причини защо позитивизмът е съществена характеристика на лидерството https://www.cdfcapital.org/5-positivity-leadership-trait/</p> <p>5 начина да бъдеш по-позитивен Лидер https://www.michellemcquaid.com/5-ways-positive-leader/</p> <p>Големите лидери знаят как да бъдат позитивни https://www.thebalancecareers.com/leaders-are-always-positive-2275805</p> <p>Ефективността на позитивизма в лидерството https://thriveglobal.com/stories/positivity-in-leadership/</p>				

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: ИНОВАТИВНОСТ

Иновативността е трансформация на дейности, като се започне от:

- *любознателност* при задаване на въпроси, навигиране в непознатото и търсене на нещо ново,
- *креативност* в измислянето на нещо ново,
- поемане на *инициатива* и предлагане на нови идеи,
- *гъвкавост*, доказваща полезността на идеите и
- *вдъхновение*, заедно с екипа на учебното предприятие за внедряване на нови продукти, услуги, методи, дизайни, процеси, документи или опит, които добавят стойност към бизнеса и към нуждите на клиентите.

КОМПЕТЕНЦИИ

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Любознателност	Нуждата да придобиваш опит и да правиш открития, зареден/а от желанието да откриваш, анализираш и учиш.	1. Откривай	Осъзнаваш, че ако имаш желание, можеш да получиш знания или информация.	Счита, че трябва да е отворен за нови възможности; да задава въпроси, за да получи информация за неизвестното. Разбира, че новото няма да дойде лесно с готови отговори.
		2. Изследвай	Идентифицираш предизвикателството да изградиш капацитет за търсене и намиране на информация.	Търси предизвикателството; проявява любопитство към различната гледна точка.
		3. Експериментирай	Можеш да тестваш предположения бързо и лесно.	Формира навици да не приема за даденост неща, които не познава добре, особено при трудни разговори за оценка на резултати.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ЛЮБОЗНАТЕЛНОСТ

5 начина да увеличите вашата любознателност

<https://spin.atomicobject.com/2013/07/18/increase-curiosity/>

6 начина, с които любознателността ще ви помогне да изпъкнете в кариерата си

<https://www.glassdoor.com/blog/6-ways-curiosity-stand-career/>

10 полезни навика на любознателните хора

https://www.naturaltraining.com/blog/2016/04/15/10-great-habits-of-curious-people/?doing_wp_cron=1562315024.4259400367736816406250

Оценка: Какъв е вашият профил на любознателен човек?

<https://hbr.org/2015/12/assessment-whats-your-curiosity-profile>

Отговорете - любопитство

<https://www.quora.com/topic/Curiosity>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Творчество	Способността да изразяваш нови идеи, да мислиш по оригинален начин, да намираш различни начини за решаване на проблемите.	1.Откривай	Знаеш, че първоначалните ти идеи са продуктивни и допринасят за изграждане на творческото мислене.	Преди да се мисли творчески за нещо, първо то трябва да бъде разбрано. Това изисква способността да се изследват внимателно нещата, за да се разбере какво означават. Независимо дали е текст, набор от данни, план на урок или уравнение, първо трябва да можеш да го анализираш.
		2. Изследвай	Идентифицираш първоначални идеи и ги превръщаш в по-реалистични чрез дискусия за изграждане на креативност в предприятието.	Другите ще оценят твоя творческа идея или решение, само ако можеш да им я представиш по ефективен начин .
		3.Експериментирай	Можеш да предложиш план за решаване на проблеми, свързани с работата, чрез творчески решения.	Трябва да организираш реализацията на идеите си така, че другите хора да могат да ги разберат и да следват твоята гледна точка. Важно е да се структурира план за действие с ясни цели и крайни срокове.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА КРЕАТИВНОСТ

9 начина да подобрите креативността си драстично

<https://www.inc.com/larry-kim/9-ways-to-dramatically-improve-your-creativity.html>

TestMyCreativity: Безплатен онлайн тест за креативност

<http://www.testmycreativity.com/>

Тествайте креативността си: 5 класически творчески предизвикателства

<https://99u.adobe.com/articles/7160/test-your-creativity-5-classic-creative-challenges>

Открийте как да бъдете по-креативни

<https://creativesomething.net/post>

7 забавни упражнения за бързо подобряване на творческото мислене

<https://www.artworkarchive.com/blog/7-fun-exercises-to-quickly-improve-creative-thinking>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Инициативност	Да се направят доброволно първите стъпки за идентифициране и справяне със съществуващи и потенциални пречки, проблеми и възможности.	1.Откривай	Знаеш, че преди да предприемеш някакво действие, трябва да зададеш правилните въпроси.	Идентифицира и предприема необходимите действия според възможностите си. Задаването на въпроси и събирането на информация са важни преди поемането на нови задачи. Помощта е нужна при промяна и поява на предизвикателство.
		2. Изследвай	Идентифицираш проблемните теми и действаш според изискванията.	Приема задачи, които разширяват възможностите. Може да определи кой може да му осигури подкрепа и я търси. Идентифицира проблемите и предприема действия за предотвратяването или разрешаването им.
		3.Експериментирай	Можеш да действаш самостоятелно и да правиш повече, отколкото се изисква.	Надминава очакванията и изискванията. Търси нови предизвикателства, които изискват поемане на риск, определяне на ресурсите, подкрепа на екипа и техническите решения, необходими за постигане на успех

				и ги осигурява. Продължава да търси предизвикателства въпреки препятствията и неуспехите.
<p>5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ИНИЦИАТИВНОСТ</p> <p>9 начина да проявиш повече инициатива на работното място https://www.fastcompany.com/3037092/9-ways-to-take-more-initiative-at-work</p> <p>Силата на личната инициатива http://www.littlethingsmatter.com/blog/2010/06/25/the-power-of-personal-initiative/</p> <p>17 съвета как да предприемете инициатива в работата си https://www.thriveyard.com/17-tips-on-how-to-take-initiative-at-work/</p> <p>Да се предприеме инициатива е готино. RocketKids https://www.youtube.com/watch?v=ALtsSru4jzE</p> <p>Поемане на инициатива https://www.youtube.com/watch?v=Y2Q6q77B18Y</p>				

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Гъвкавост	Да можеш да адаптираш поведението си в различни ситуации.	1. Откривай	Познаваш собствената си зона на комфорт (поле, тема и т.н.), в която ги гъвкав за действие.	Изисква време да се трансформирате според променената ситуация. Човек трябва да може да преценява кога започва да свиква със статуквото и да полага усилия да излезе от него, и да развива и усъвършенства процесите.
		2. Изследвай	Идентифицираш нови условия и демонстрираш лична отговорност за промяна чрез действия и думи.	Разбира, че е важно да се реагира според ситуацията. Използва съвкупност от методи, които счита за подходящи.

		3.Експериментирай	Можеш непрекъснато да се развиваш и да преоткриваш себе си.	Застоят в зоната на комфорт рано или късно прави хората нещастни. Предизвиквайте ситуации, които да ви извадят от комфорта. Експериментирайте с нови подходи и подобрявайте производителността чрез проба и грешка.
<p>5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ГЪВКАВОСТ</p> <p>10 най-бързи начина да развиете вашите умения за адаптивност и гъвкавост https://www.esoftskills.com/10-soft-skills-you-need-adaptability-and-flexibility-7/</p> <p>Определение, умения и примери за гъвкавост на работното място https://www.thebalancecareers.com/workplace-flexibility-definition-with-examples-059699</p> <p>Защо трябва да насърчаваме гъвкавостта на работното място https://inside.6q.io/encourage-flexibility-in-the-workplace/</p> <p>Как да сме гъвкави на работното място https://www.mindtools.com/pages/article/flexibility-at-work.htm</p> <p>Тест: Гъвкав служител ли сте? https://www.psychologies.co.uk/test-are-you-flexible-employee</p>				

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Вдъхновение	Това е процес на психологическо стимулиране, който ви кара да правите нещо творчески.	1. Откривай	Знаеш как да работиш с членовете на екипа и виждаш техните потребности по отношение на развитието.	Знае, че вдъхновението открива нови възможности, позволяващи да се надмогнат обикновените преживявания и ограничения.
		2. Изследвай	Идентифицираш ситуации, изискващи	Редовно предоставя конструктивна обратна връзка и признание на членовете на екипа по отношение на

			внимание и стъпки в развитието на членовете на екипа.	резултатите от работата и работи с тях за идентифициране на работни цели и създаване на индивидуални планове за развитие. Идентифицира, наставява и създава профила на бъдещи лидери и изпълнители с високи резултати.
		3.Експериментирай	Умееш да ръководиш и да мотивираш членовете на екипа.	Оценява потребностите за развитие и ангажира членовете на екипа в проекти, които предизвикват техните умения и способности. Предоставя възможности на другите да се учат от експерти, подкрепя членовете на екипа да се учат един от друг, да могат сами да се организират и да са отговорни за собствените си действия и учене.
<p>5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ВДЪХНОВЕНИЕ</p> <p>Защо вдъхновението има значение https://hbr.org/2011/11/why-inspiration-matters</p> <p>8 начина да намерите вдъхновение, когато ви е най-необходимо https://www.psychologytoday.com/us/blog/fulfillment-any-age/201701/8-ways-find-inspiration-when-you-need-it-most</p> <p>25 прости начина предприемачите да намерят вдъхновение https://www.inc.com/john-boitnott/25-simple-ways-for-entrepreneurs-to-find-inspiration.html</p> <p>50 начина да намерите вдъхновение https://tinybuddha.com/blog/50-ways-to-find-inspiration-create-explore-expand/</p> <p>Арнолд Шварценегер 2019 - Речта, която разби интернет - Мотивираща и вдъхновяваща https://www.youtube.com/watch?v=eWJVvNptHZ4</p>				

КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНЦИЯ: ПОЧТЕНОСТ

Почтеността в учебното предприятие означава да действаш в съответствие с това, което се счита за важно. Да бъдеш обективен, когато коментираш или работиш с факти, без да ги изопачаваш от лични чувства, предразсъдъци или интерпретации. Да се държиш честно с останалите членове на екипа, като си искрен в своите аргументи; разумен и отговорен за действията си и за екипа, който представляваш.

КОМПЕТЕНЦИИ

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Обективност	Изразяване или справяне с факти или условия, възприети без изкривяване от лични чувства, предразсъдъци или тълкувания.	1.Откривай	Знаеш, че поведението ти трябва да съответства на етичните норми.	Разбира и приема, че етичните норми са важни в бизнеса и ежедневието.
		2. Изследвай	Разбираш, че е важно да правиш това, което си казал.	Да си наясно, че да бъдеш последователен в живота, в бизнеса и в ежедневието, е ценност, която трябва да се поддържа и капацитет, изключително ценен в настоящето. Проявата на искреност към останалите служители в екипа е високо ценено умение.
		3.Експериментирай	Умееш да се държиш според основните етични норми, дори когато си в стрес или под натиск.	Да бъдеш честен и отговорен, дори когато решенията, които си взел, са се оказали грешни.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ОБЕКТИВНОСТ

Ориентирайте се в професионалните си възможности

<https://global-leader-index.imd.org/>

10 инструмента и дейности за лидери за развитие на вашите лидерски умения

<https://eml.usc.edu/blog/leadership-tools>

12 компетенции, които хората трябва да притежават

<https://www.projectsmart.co.uk/12-competencies-which-ones-should-your-people-have.php>

Бъдете обективни, когато вземате решения

<https://www.sigmaassessmentsystems.com/objectivity/>

Да се научим да анализираме и критично да оценяваме идеи, аргументи и гледни точки

<https://www.ideaedu.org/Resources-Events/Teaching-Learning-Resources/Learning-to-analyze-and-critically-evaluate-ideas-arguments-and-points-of-view>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Честно отношение	Една от основите на моралното поведение. Важно е да казваш истината и да уважаваш другите.	1.Откривай	Разпознаваш какво е правилно и какво не е.	Да разпознава в ситуации, възникнали в учебното предприятие, кое е правилно и кое грешно от бизнес гледна точка.
		2. Изследвай	Осъзнаваш, че да се държиш честно означава да бъдеш искрен в своите решения и отношения.	Да бъде последователен в това, което прави и това, което казва, проявявайки искреност. Да създава бизнес въз основа на такива меки умения.
		3.Експериментирай	Можеш да изградиш капацитет за възможно най-честно поведение.	Да се държи според собствените си убеждения и да изгражда бизнес мрежи, основани на искреност и взаимно доверие.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ЧЕСТНО ОТНОШЕНИЕ

Три съвета за по-ефективна обратна връзка

<https://blog.gembaacademy.com/2015/05/04/three-tips-for-more-effective-reflection-hansei/>

Осъществяване на връзката

<http://www.leadershipchallenge.com/Leaders-Section-Articles-Stories-Detail/making-the-connection-aligning-shared-value.aspx>

8 прости начина да демонстрирате честност и почтеност

<https://www.platinumelectricians.com.au/blog/8-simple-ways-demonstrate-honesty-integrity-business/>

Академична почтеност

<https://www.coursera.org/lecture/problem-solving-skills/1-4-academic-integrity-Zzu9z>

Бъдете професионалист с почтеност

<https://www.mindtools.com/pages/article/professionalism.htm>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Откровеност	Когато няма разлика между реалните чувства и намерения спрямо друг човек (група хора) и чувствата, изразени с думи.	1.Откривай	Знаеш, че откровеността е качество, ценено в живота и в бизнеса.	Разбира колко е важна откровеността за постигане на увереност и прави разликата между откровен и наивен. Осъзнава, че откровеността е важна за стабилността и доверието в екипа.
		2. Изследвай	Разбираш какво означава откровеността, прилагана към бизнеса и ежедневно представяне.	Наясно е, че трябва да бъде верен на себе си и не се страхува да признае, когато не знае нещо, но също е мотивиран да учи, да се усъвършенства и да расте.
		3.Експериментирай	Можеш да прилагаш решения според собствените си убеждения, като вземаш предвид бизнес партньорите и дадените обещания.	Знае, че самоувереният човек може да бъде искрен, защото е независим от мнението на останалите и не се влияе от него. Такъв човек признава слабостите и грешките си и се извинява искрено за тях. Винаги балансира между професионализма и откровеността.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ОТКРОВЕНОСТ

Как да бъдем искрени

<https://www.wikihow.com/Be-Sincere>

Двете най-ценни умения

<https://www.thebalancecareers.com/valuable-networking-skills-3515560>

Как да изградим отношения с високо доверие

<https://www.forbes.com/sites/margiewarrell/2015/08/31/how-to-build-high-trust-relationships/#efcdf6815cfc>

Как да станем добър лидер

<http://www.skool.ie/tag/leadership-skills/>

Какво представляват личните умения?

<https://study.com/academy/lesson/what-are-personal-skills-definition-development-examples.html>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Отговорност	Да избираш между правилно и грешно; да се придържаш към договореното и да разбираш последствията от конкретно поведение.	1.Откривай	Осъзнаваш собствените си грешки.	Знае, че постигането на целите е по-лесно, когато осъзнаваш задълженията си и се чувстваш отговорен за действията си.
		2. Изследвай	Идентифицираш целите и контролираш качеството на изпълняваните задачи, като предоставяш ясни детайли за дейността на хората.	Когато е способен да изпълнява качествено своите задачи, може, когато се налага, да изисква това качество и от другите.
		3.Експериментирай	Можеш да носиш отговорност при изпълнение на задачи за постигане на целите.	Отговорният лидер е в състояние да носи пълна отговорност за своите действия и евентуални грешки, както и за тези на членовете на екипа.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ОТГОВОРНОСТ

3 начина за изграждане на отговорност

<https://generalleadership.com/build-responsibility-skills/>

7 умения за самоотговорност

<https://www.deeph.io/7-skills-of-self-responsibility/>

6 начина за изграждане на умения

<https://www.themuse.com/advice/6-ways-you-can-build-skills-without-asking-anyone-for-help>

Лидерството е умение, което се учи

<https://simonsinek.com/commit/leadership-is-a-learnable-skill/>

Поемане на отговорност

<https://www.youtube.com/watch?v=ZYOUJucqyMI>

КОМПЕТЕНЦИЯ	ОПИСАНИЕ	НИВО	ОПИСАНИЕ	УМЕНИЯ
Добронамереност	Задължение или желание да поемем отговорност за своите и нечи други действия	1. Откривай	Знаеш как да поемеш отговорност за своите действия.	Знае, че добронамереността е част от определена отговорност и прави усилия да се постигне планираното.
		2. Изследвай	Идентифицираш основните ресурси, използвани в екипната работа, така че да насърчиш ангажираност в екипа.	Знае, че добронамереността създава сигурност, че действията или поведението му ще бъдат съдени, само дотам, докъдето се простират личните му отговорности.
		3. Експериментирай	Можеш да предприемаш действия, така че всеки да е наясно с ангажиментите и задачите си.	Знае, че ако липсва добронамереност, членовете на екипа няма да носят отговорност за своите действия. При липсата ѝ, екипът се проваля. Лидерът трябва да бъде вътрешен арбитър.

5 ЛИНКА ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИЯТА ДОБРОНАМЕРНОСТ

Как да имаме добронамереност на работното място

<https://www.insperity.com/blog/improve-accountability-workplace-5-steps/>

7 начина за подобряване на добронамереното отношение на служителя

<http://www.subitup.com/blog/improve-employee-accountability-workplace/>

7 начина за изграждане на отговорни организации

<https://www.forbes.com/sites/ccl/2012/02/28/7-ways-to-build-accountable-organizations/#702c185d3cd3>

5 начина за изграждане на добронамереност

<https://www.projectmanager.com/training/5-ways-improve-accountability-workplace>

Създаване на добронамереност на работното място

<https://www.youtube.com/watch?v=14iZ66m2qSU>